ความเป็นผู้รู้จักเหตุ ความเป็นผู้รู้จักผล ความเป็นผู้รู้จักตน ความเป็นผู้รู้จักประมาณหรือรู้จักความพอเพียง ความเป็นผู้รู้จักกาลเวลาหรือรู้จักเวลาที่เหมาะที่ควร ความเป็นผู้รู้จักชุมชนและสังคม และความเป็นผู้รู้บุคคลหรือรู้จักเลือกใช้บุคคลที่เหมาะกับงานสอดคล้องกับงานวิจัยของ**อัมพร วงศ์โสภา** ได้วิจัยเรื่อง "รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธตามหลักสัปปุริสธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาความคิดเห็นของประชาชน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่" ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า จากการสอบถามตัวแทนประชาชนในพื้นที่อำเภอสันป่าตองรวม 380 คน โดยภาพรวมของคะแนนที่ได้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.25 มีค่าเฉลี่ยในช่วง 4.01-4.65 เพราะชาวอำเภอสันป่าตอง เป็นชาวล้านนาที่นับถือพระพุทธศาสนามาแต่สมัยเวียงท่ากาน มีอายุกว่าพันปี มีวัฒนธรรม ประเพณีที่เก่าแก่ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาสืบทอด มาถึงปัจจุบันผู้นำและบทบาทหน้าที่ตามหลักสัปปุริสธรรม จะต้องมีลักษณะทางกายภาพที่ดี มีบุคลิกภาพ รูปลักษณะที่ดี เป็นผู้ฉลาดในหลักการ มีความรู้ในหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา สามารถนำพาหมู่คณะไปสู่เป้าหมาย เป็นที่ยอมรับนับถือของคนในท้องถิ่นและผู้ใต้บังคับบัญชา (Aumporn Wongsopa, 2556) สมสอดคล้องกับงานวิจัยของ**ฌานตรรกวิจารณ์** ได้วิจัยเรื่อง "การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธ" ผลการศึกษาผลการวิจัยพบว่าแนวความคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธจะมีพุทธธรรมเป็นฐานคิดในการพัฒนา มีพุทธเศรษฐศาสตร์ ทฤษฎีระบบ ทฤษฎีจิตวิทยา การเรียนรู้และอริยมรรคมีองค์ 8เป็นแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนา โดยมีเป้าหมายการพัฒนา 2 ระดับ คือ ระดับโลกียธรรมและระดับโลกุตรธรรม ส่วนปรัชญาในการพัฒนานั้นตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่ามนุษย์สามารถพัฒนาได้ พุทธธรรมมีเป้าหมายที่การพัฒนาปรับปรุงมนุษย์ใช้ปัญหาของมนุษย์คือ "ทุกข์" เป็นตัวตั้ง ใช้หลักธรรมอริยสัจ 4 เป็นหลักคิดในการพัฒนาและการคิดเชิงระบบ สำหรับเป้าหมายในการพัฒนานั้นมี 3 ประการ คือ 1) ทำให้มนุษย์มีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดีมีประสิทธิภาพ 2) มีจริยธรรมคุณธรรมในการดำเนินชีวิต และ3) พัฒนาไปสู่ระดับสูงสุดคือการพ้นทุกข์อย่างสิ้นเชิงสู่ภาวะนิพพานหรือนิโรธ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธมี 3 องค์ประกอบการพัฒนา คือ การพัฒนาระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และการพัฒนาในระดับองค์การ ซึ่งสามารถใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธได้ด้วย (Chan Takkavijarn, 2550)

การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธเพื่อบูรณาการพัฒนาชุมชนในจังหวัดน่าน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ การเสริมสร้างขีดความสามารถการบริหารงานชุมชน คือ เสริมสร้างพลังเครือข่ายชุมชนให้มีการพัฒนากลไกการบริหารจัดการชุมชนและส่งเสริมแผนพัฒนาชุมชนสู่นโยบายระดับชาติการเสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง คือ การบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนให้คุณภาพอย่างต่อเนื่อง และสร้างภาพลักษณ์องค์กรในทิศทางที่ดี การสร้างสรรค์ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข สร้างเครือข่ายการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อเสริมสร้างความสุขมวลรวมชุมชนโดยพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมกระบวนการเสริมสร้างความสุขมวลรวมของชุมชนโดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดน่าน ควรปรับกระบวนทัศน์ในการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน เพื่อเป็นกระบวนการขั้นตอนการทำงานกับชุนให้มี